

Motion till riksdagen 2012/13:N381

av **Tina Ehn m.fl. (MP)**

Återbäring från vattenkraften för lokal utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur en ökad del av de värden som vattenkraften skapar, oavsett ägare till fallrätten och kraftverket, kan omfördelas till att medverka i utvecklingen av de kommuner och regioner där produktionen sker.

Motivering

Föreningen Sveriges vattenkraftskommuner, FSV, har länge arbetat för att de kommuner där vattenkraften genererar el skall få del av de värden som vattenkraften skapar för att utveckla sin region. Argumentationen i denna motion är därför i huvudsak hämtad från FSV.

Vattenkraften skapar ekonomiska värden i mångmiljardklassen varje år. Men bara en liten del går tillbaka till kommuner som är vattenkraftsproducerande sådana. Ungefär 110 miljoner kronor per år rinner tillbaka i så kallade bygdemedel. Samtidigt som kraftbolagen ökar sina vinster och statskassan fylls på.

När vi träffar FSV, hör vi att det finns ett muller av frustration över att frågan inte tas på allvar i Sveriges riksdag. De som arbetat med frågan under många år är övertygade om att utvecklingen i norra Sverige i allmänhet, och de kommuner som levererar vattenkraft via sina vattendrag i synnerhet, skulle se helt annorlunda ut om vinsterna i större utsträckning fick stanna i bygden. Befolkningssituationen och resurserna i kommunerna skulle vara helt annorlunda, om ett system med återbäring från vattenkraften till de vattenkraftsproducerande kommunerna blev verklighet.

I Norge har man ett helt annat system, där vattenkraftskommunerna varje år får ett utvecklingskapital på över sex miljarder norska kronor som del av de värden som skapas lokalt genom vattenkraften. Sverige och Norge ingår i

Fel! Okänt namn på

samma elmarknad och delar systemet för gröna elcertifikat men vattenkraftskommunerna lever under helt olika villkor.

Sverige är unikt genom att hela fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningar går till statskassan och inte som i jämförbara länder, som Norge, Finland, Tyskland, Frankrike och Österrike, till de kommuner och/eller regioner där vattenkraften finns.

Förslag som FSV för fram är att en stor del av de värden som vattenkraften skapar skall användas för att utveckla de kommuner och regioner som släppt till sina försor för den gemensamma elförsörjningen. En lämplig modell kan vara att minst hälften av den fastighetsskatt som staten tar ut på vattenkraften går till lokal utveckling.

Under 2011 tog statskassan in närmare 3,8 miljarder kronor i fastighetsskatt på vattenkraftsanläggningar (2,8 procent av taxeringsvärdet), varav 3,4 miljarder kronor från de sju skogslänen. Skatteverket har dessutom föreslagit att taxeringsvärdena från 2013 kraftigt ska höjas. Fullföljs planerna kommer fastighetsskatten på vattenkraft nästa år att uppgå till hela 5,7 miljarder kronor (cirka 9 öre/kWh).

Mot denna bakgrund föreligger goda förutsättningar för Sverige att låta de kommuner och regioner, där kraftverken är belägna, få del av de värden som genereras. Att en rättmätig del av de värden som vattenkraften skapar bör gå till lokal utveckling ska ses som kompensation för de oåterkalleliga skador utbyggnaden innebär. Stora områden har dämts över, älvar torrlagts och möjligheterna till jord- och skogsbruk, renskötsel, jakt, fiske och turism försämrats.

Med en del av vattenkraftens värden som utvecklingskapital kan de naturresursrika regionerna i norr erbjuda bättre service för företag och medborgare. Med en attraktiv boendemiljö och god service skulle fler få möjlighet att leva och bo i skogslänen, och hela landet utvecklas. Det vore ett lyft för inte bara för de direkt berörda områdena utan för hela Sverige.

Riksdagen bör mot bakgrund av det anförda ge regeringen till känna som sin mening att frågan om att kompensera vattenkraftskommunerna/regionerna för det intrång vattenkraften innebär bör utredas i linje med förslag i motionen.

Stockholm den 4 oktober 2012

Tina Ehn (MP)

Jan Lindholm (MP)

Lotta Hedström (MP)